

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8CdoPr/7/2023
Identifikačné číslo spisu: 5920202029
Dátum vydania rozhodnutia: 06.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:5920202029.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: A. E. F., narodeného XX. H. XXXX, bytom R. XX/A, L. L., právne zastúpeného JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom Štefánikova 14, Bratislava, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31575951, so sídlom Hodžova 11,010 11 Žilina, právne zastúpenému spoločnosťou Sedlačko & Partners s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, o zaplatenie 7.673 eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, zo dňa 30.septembra 2021 č.k. 10CoPr/5/2021-294, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Žiline, zo dňa 30.septembra 2021, č.k. 10CoPr/5/2021-294 a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „súd prvej inštancie“), č.k.10Cpr/31/2020-249 zo dňa 06.05.2021, vo výroku ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.673,- eur brutto spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 01.01.2020 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Právnym titulom bolo rozhodnutie predstavenstva Sberbank Slovensko, a.s. zo dňa 28.07.2016 č. 110/2016, ktorým právny predchodca žalovaného ako zamestnávateľ priznal žalobcovi ako zamestnancovi mimoriadny výkonnostný bonus. Súčasne priznal žalobcovi voči žalovanému náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%. Odvolací súd ďalej priznal žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2. Odvolací súd konštatoval správnosť zistení súdu prvej inštancie, že druhá časť mimoriadneho výkonnostného bonusu vo výške 7.673 eur, predstavujúca 40% bonusu, mala byť žalobcovi vyplatená v roku 2019. List z 28.7.2016 bol žalobcovi doručený na pracovisku do vlastných rúk. Rozhodnutie predstavenstva žalovaného zo dňa 19.12.2016, ktorým boli všetky rozhodnutia týkajúce sa výplaty MVB zrušené nemá žiadny účinok voči zamestnancom. Zdôraznil, že vyplatenie mimoriadneho výkonnostného bonusu sa stalo nárokovateľnou zložkou mzdy dňa 28.7.2016, kedy bola žalobcovi doručená listina o jeho priznaní a výške (obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 31/2009, resp. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 21Cdo 537/2004). V danom prípade teda nemohlo dôjsť k zrušeniu už

priznaného nároku na mimoriadny výkonnostný bonus pre žalobcu, takéto rozhodnutie nemôže mať účinky do minulosti (ex tunc), zákon o mzde ani Zákonník práce zrušenie už vzniknutého nároku na mzdu neupravuje. Spätné odňatie práva žalobcovi na už priznaný mimoriadny výkonnostný bonus, ktorý sa stal nárokovanou zložkou mzdy, teda nemôže požívať právnu ochranu.

3. Čo sa týka námietky, v zmysle ktorej bol mimoriadny výkonnostný bonus žalobcovi dňa 28.7.2016 priznaný vo výške 19.182 eur, keď listom zo dňa 14.12.2015 mal byť vyplatený vo výške 25% ročnej základnej mzdy k januáru 2015, t.j. 13.800 eur, súd prvej inštancie konštatoval, že nie je v jeho kompetencii korigovať rozhodnutia predstavenstva čo do výšky priznaného výkonnostného bonusu. Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného, že variabilná zložka mzdy u žalovaného nebola v pracovnej zmluve dohodnutá súd prvej inštancie poznamenal, že možnosť dohodnúť variabilnú zložku mzdy vyplýva jednak z dokumentu Politika odmeňovania spoločnosti Sberbank Slovensko a.s. ako aj § 23a ods. 2 zákona č.483/2001 Z. z. o bankách. Bolo teda len na zamestnávateľovi či a v akej výške zamestnancovi variabilnú časť mzdy prizná.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zastúpení advokátom včas dovolanie, ktorým identifikovaný rozsudok napadol v celom rozsahu a domáha sa, aby ho Najvyšší súd SR v zmysle § 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, a to z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP] a rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci [§ 432 ods. 1 CSP], pričom záviselo od posúdenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené [§ 421 ods. 1 písm. b) CSP].

5. Právna otázka, od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu doposiaľ nebola vyriešená :

„Možno jednostranným úkonom štatutárneho orgánu zamestnávateľa zmeniť pracovnú zmluvu zamestnanca banky tak, že mu vznikne nárok na zložku mzdy neupravenú v zákone o bankách, v pracovnej zmluve, ani v interných predpisoch zamestnávateľa“?

6. Žalovaný uviedol, že predmetom konania bol nárok zamestnanca na mimoriadny výkonnostný bonus (MVB) pre kľúčových zamestnancov, v súvislosti s predajom akcií spoločnosti Sberbank Slovensko, a.s. (právny predchodca žalovaného). Tými malo byť celkom 24 vybraných osôb, členov predstavenstva, dozornej rady a vedúcich zamestnancov žalovaného. Takáto forma odmeňovania nebola dohodnutá v pracovnej zmluve, ani v interných predpisoch spoločnosti.

7. Nárok na výplatu mal vzniknúť na základe listu predstavenstva žalovaného zo dňa 28.07.2016, ktorým bol žalobcovi priznaný MVB v celkovej výške 19.182,- EUR, čo predstavovalo 34,75 % sumy jej ročnej základnej mzdy k januáru 2015. Výplata MVB bola s ohľadom na regulačné požiadavky odmeňovania (CRD), Politiku odmeňovania skupiny a Politiku odmeňovania žalovaného rozdelená na časť vo výške 60% (suma 11.509,- EUR), splatnú po završení predajnej transakcie, a časť vo výške 40% (suma 7673,- EUR) s termínom výplaty v roku 2019. Medzi stranami bolo nesporné, že k predaju akcií banky došlo dňa 29.07.2016, teda deň nasledujúci po priznaní MVB. MVB mal byť vyplatený vybranej skupine zamestnancov ako jednorazový „program“ pre tých zamestnancov, ktorí vykonávali úlohy spojené s predajom akcií zamestnávateľa. Úspešný predaj akcií zamestnávateľa bol zároveň stanovený ako kľúčový indikátor ich výkonnosti (KPI). Súd prvej inštancie a odvolací súd dospeli k záveru, že išlo o nenárokovateľnú zložku mzdy zamestnanca, ktorá nebola dohodnutá v pracovnej zmluve a vznikla na základe rozhodnutia zamestnávateľa. Takýmto konštitutívnym rozhodnutím zamestnávateľa má byť rozhodnutie predstavenstva a na jeho základe doručený list zamestnávateľa o priznaní nároku zamestnancovi zo dňa 28.07.2016.

8. Žalovaný namietal, že v konaní preukázal, že nárok na výplatu MVB bol dozornou radou právneho predchodcu žalovaného dňa 1.8.2016 pozastavený a následne predstavenstvom dňa 19.12.2016 zrušený. K týmto opatreniam pristúpil najmä z nasledujúcich dôvodov (rovnaké dôvody ho viedli k zrušeniu pôvodného rozhodnutia):

nepreskúmateľné kritéria pre ukazovatele KPI, žalovaný bol za prvých 9 mesiacov roku 2016 v strate 12,6 mil. EUR (celkovo 36,9 mil. EUR), čo odôvodňovalo nepriznanie resp. odňatie týchto bonusov, štatutárny orgán konal pri priznaní nároku na MVB dňa 28.7.2016 v rozpore s internými predpismi a prekročil svoje oprávnenie pri prijatí rozhodnutia aj pri priznaní nároku žalobkyni, nárok nebolo možné poskytnúť z dôvodu rozporu so zákonom č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoB“), ako predpisom verejného práva, ktorý je žalovaný povinný striktne dodržiavať, e) priznanie MVB vykazuje prvky tzv. „zlatých padákov“.

Žalobca s k dovolaniu žalovaného písomne nevyjadril.

10. Najvyšší súd pôvodným uznesením č.k. 7Cdo 87/2022-344 zo dňa 27.10.2022dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447, písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

11. Ústavný súd Slovenskej republiky na základe sťažnosti žalovanej podanej podľa čl. 127 ods.1 Ústavy SR rozhodol nálezom č.k. IV ÚS/2023-72 zo dňa 26. apríla 2023 tak, že uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 311/2021 z 28. septembra 2022, č. k. 7 Cdo 87/2022 z 27. októbra 2022 a č. k. 7 Cdo 325/2021 z 27. októbra 2022 boli porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 311/2021 z 28. septembra 2022, č. k. 7 Cdo 87/2022 z 27. októbra 2022 a č. k. 7 Cdo 325/2021 z 27. októbra 2022 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konania. V odôvodnení v bodoch 50,51,52 uviedol, že „V replike k vyjadreniu najvyššieho súdu sťažovateľka podaním z 24. marca 2023 zdôraznila, že najvyšší súd sa zameral primárne na ozrejenie odklonu od rozhodnutia vydaného vo veci sp. zn. 7 Cdo 128/2020, no ostatné nedostatky ignoroval. Akcentuje, že najvyšší súd vychádza z mylnej premisy, že v napadnutých rozhodnutiach najvyššieho súdu súdy nižšej inštancie odôvodnili súlad predmetu konania so zákonom o bankách. Ako príklad náležitého odôvodnenia pritom najvyšší súd vo svojom vyjadrení uvádza rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 44 Cpr 4/2017 z 19. júna 2016 (k tomu pozri aj citáciu v bode 46 tohto nálezu). Uvádzaným odôvodnením sa však podľa sťažovateľky súd reálne nevysporiadal s námietkou sťažovateľky, že priznaný bonus nemožno zaradiť pod žiadnu z foriem pohyblivej zložky odmeny vyplývajúcej z kogentnej právnej úpravy. Odôvodnenie rozhodnutia musí dať neúspešnej strane odpoveď, čo súd viedlo k príslušnému záveru a z akých dôvodov nebola procesná obrana dôvodná. To sa neúspešná strana nemôže dozvedieť zo strohého konštatovania, že rozhodnutie o priznaní pohyblivej zložky mzdy nebolo v rozpore so zákonom o bankách, keďže to vyplýva už z výroku. Na podklade už uvedeného preto sťažovateľka trvá na tom, že v napadnutých uzneseniach najvyššieho súdu nebol dôvod na odklon od stabilnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. V každom z uvádzaných rozhodnutí najvyššieho súdu (bod 30 tohto nálezu) došlo k zrušeniu rozhodnutí odvolacích súdov pre absenciu náležitého odôvodnenia kolízie uplatneného nároku so zákonom o bankách“.

12. K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu č.k. 7Cdo 87/2022 z 27.októbra 2022 uviedol, že „ Zo zistení ústavného súdu z vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka v odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 10 Cpr 31/2020 zo 6. mája 2021 namietla (aj) vady nesprávne zisteného skutkového stavu a nesprávneho právneho posúdenia, pričom zároveň predostrela otázky špecifikované v čl. II odvolania. Z dôvodu, že uvedenými odvolacími námietkami sa odvolací súd nezaoberal, podala sťažovateľka dovolanie, ktorým namietla vadu zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Najvyšší súd rozhodujúci o dovolaní, ktorým sťažovateľka atakovala vadu zmätočno-rozhodnutia odvolacieho súdu, na konkrétnu právnu argumentáciu sťažovateľky obsiahnutú v dovolaní (bod 37 tohto nálezu) vôbec nereagoval. Jeho konštatovanie sa obmedzuje, ako sťažovateľka správne poznamenáva (bod 38 tohto nálezu), na právne posúdenie zistené skutkového stavu, no nerieši vyčítané nedostatky odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Žilina č. k. 10 CoPr 5/2021 z 30. septembra 2021 a svojvoľne obmedzený odvolací prieskum (nevyriešenie všetkých odvolacích dôvodov). Pokiaľ sa najvyšší súd pri

posúdení dovolania nezaobera argumentmi dovolateľa, ktorými odôvodňuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania, potom ani výsledok takéhoto posúdenia nemožno považovať za ústavne udržateľný, t. j. taký, ktorý by bolo možné považovať za prejav poskytovania súdnej ochrany spočívajúcej vo formulácii vlastného posúdenia dovolacích námietok. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 87/2022 z 27. októbra 2022 preto došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že žalovaná dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné. Dovolací súd preto napadnuté uznesenie podľa § 449 ods.1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

14. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Táto skutočnosť vyplýva priamo z Nálezu Ústavného súdu SR č.k. IV US/2023-72 zo dňa 26. apríla 2023. Dovolací súd preto v kontexte odôvodnenia ústavného súdu opätovne preskúmal dovolanie žalovanej. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP má spočívať v zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevysvetlil, prečo sa domnieva, že žalobkyni bolo možné nárok priznať napriek tomu, že takýto druh odmeny vedúceho zamestnanca banky Zákon o bankách neupravuje. Dovolací súd poukazuje na to, že vada zmätočnosti spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý nedostatok nie je možné v dovolacom konaní odstrániť, pretože by dovolací súd nahrádzal nedostatok odôvodnenia vlastnou argumentáciou. V ďalšom konaní odvolací súd preto opätovne preskúmania tvrdenia žalovanej, že mimoriadny výkonový bonus je v rozpore s ust. § 23a ods.1, písm. c) a ods.2 a § 23b ods.1 a 6 zákona o bankách. V ďalšom konaní bude potrebné vykonať podrobnú právnu analýzu a prípadne aj dopytom na bankový dohľad Národnej banky Slovenska na aplikáciu uvedených ustanovení zákona o bankách pri odmeňovaní zamestnancov bánk vo forme mimoriadnych výkonových bonusov. Dovolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 128/2020 zo dňa 24.08.2022, kde najvyšší súd hodnotil kvalitatívne takúto vadu ako vadu naplňujúcu dovolací dôvod podľa § 420, písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP, písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená .

16. Dovolací súd konštatuje, že právne otázky položené dovolateľom podľa § 421 CSP od vyriešenia ktorých záviselo rozhodnutie dovolacieho súdu neboli predmetom skúmania v ďalšom konaní, vzhľadom na to, že senát dospel k záveru, že dovolací dôvod podľa § 420, písm. f) CSP bol naplnený.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.